

Марина Ропчан

Науковий керівник - доц. Проскурняк О.П.

Особливості емоційного інтелекту особистості, що пережила досвід сімейного насилля

В результаті введення режиму самоізоляції та інших подібних заходів, впровадження яких зумовило поширення пандемії COVID-19 призвело до спалаху домашнього насильства, внаслідок чого випадки із виявом жорстокості та агресії, націлені на завдання шкоди фізичному та психологічному здоров'ю членів родини стали досить таки поширеним явищем [1].

Варто зауважити, що жертвами насильства в сім'ї є насамперед жінки та діти про що говорить більшість клінічних досліджень та статистичні дані. Але нам важливо наголосити на тому, що насильство може статися з ким завгодно - незалежно від статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, здоров'я, віку, статусу, віросповідання, професії чи заробітку.

Якщо говорити про наслідки цього феномену, то зазвичай сімейне насильство у різних його проявах є провідною причиною більшості розлучень, приховане в сім'ї та за умов безкарності воно нерідко штовхає кривдника чи жертву навіть на вбивство, породжує дитяче самогубство, безпритульність, провокує схильність членів сім'ї до зловживань психоактивними речовинами, алкоголем та зумовлює ріст злочинності й що найпередбачуваніше, безповоротно руйнує психологічне благополуччя та психічне здоров'я особистості.

Наслідки насильства є індивідуальними, тобто не кожен потерпілий матиме весь комплекс симптомів, однак до найбільш поширених можна віднести: депресію або депресивні епізоди; суїцидальні думки або суїцидальну поведінку; тривожність; зниження самооцінки та довіри до людей або світу; страх близькості/близьких відносин; ПТСР; порушення сну; порушення харчової поведінки; переживання флешбеків; погіршення здоров'я (психосоматичні наслідки); ізоляцію від суспільства; ризикована сексуальна поведінка та сексуальна дисфункція тощо [2].

Також важливо акцентувати увагу й на психоемоційному стані жінок, які пережили насильство. Оскільки, емоційна напру-

га, емоційний стрес та дестабілізація може призводити до деструктивних форми адаптації, одним з яких є патологічна регуляція емоційних станів. Дія інтенсивних емоційні реакції (страх, гнів, сором і т.д.), призводить до того, що психіка мимоволі намагається від них захиститися і робить це будь-якими доступними засобами, в тому числі переконуючи себе, що явищ цих зовсім і не існує.

Цікавим є факт, що деякі жінки в ситуації домашнього насилля часто ідентифікують себе з агресором, щоб попередити спалах агресії. Тим самим це дозволяє їм краще адаптуватися до стресу і бути більш емоційно стійкими. Наслідком такої реакції може бути складність, а іноді неможливість у визначенні та описі власних емоцій. Таким чином, прослідковується деформація здібностей жертв насилля, які беруть участь в усвідомленні та розумінні не лише їхніх власних емоцій, але й емоційних станів інших людей, вміння розпізнавати яких і визначається особливостями складових емоційного інтелекту.

Отже, дослідження цієї теми може виявитись корисним не лише для спеціалістів, які надають психологічну допомогу постраждалим від домашнього насилля, але й пересічним читачам і тим, хто на власному досвіді знають що це таке, не говорячи вже про широке колу інших фахівців суміжних професій - психологів, що займаються сімейним консультуванням або ж психотерапевтам, які також працюють в цьому напрямку, працівникам кризових центрів чи телефонів довіри, соціологам, які вивчають інститут сім'ї тощо.

Список літератури

- 1.Перцева. Т.О. Актуальні проблеми сімейного насильства: монографія / Перцева Т.О., Огоренко В.В., Кожина Г.М., Зеленська К.О., Носов С.Г., Терьошина І.Ф., Гненна О.М., Мамчур О.Й., Тимофєєв Р.М., Шорніков А.В.; за заг. ред. проф. Т.О.Перцевої та проф. В.В. Огоренко. Дніпро, 2021. – 188 с.
- 2.Размахова О. Домашнее насилие. Так будет не всегда [Електронний ресурс] / О. Размахова, А. Край // АСТ. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <http://flibusta.site/b/611829/read>.